

Bérmert-ten levelek el nem fogadtak.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hozva, vagy
vidéken postán küldve:
Egyes évre 3 frank
Félévre 2 frank
Negyedévre 1 frank
Fülszáma egyszé 50 frank

Egyes évre 5 fr. a kapható
Kiadóhatalomban a Gross Ginz-
tár lottóköltségtérletjén

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinónak, az E. M. K. E. brassomegyei közalmányának és a
Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlöny.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztési iroda: Brassó, Kapu-tér 24. szám alatt. hová a lap szállást szándékú küldemények intéződének.	Felolási szerkesztő: Dr. ZAKARIÁS JÁNOS. Eszikéző vánsa nem adnak.	Lapfelolási: A Közművelődési Irodalmi és művelődési részvétel. Kolozsvár. Kiadó: Közművelődési nyomda Brassó
--	--	--

Csángó háziipar.

A hétfaisai csángó népről egy időben az volt a vélemény, hogy művesen ipara. Sőt nem állottak némelyek még azt is állítani, hogy az erdős, szántás és vetésen kívül más foglalkozási ágat iránt nem bír érdeklődéssel. Most azonban, miután a szép csángó szöttek és a fiatalokban kezdene hódítani, kitűnik, hogy e népek van ipara is van erdőtől, felfogása, és az elterjedéshez az ahhoz, hogy azt az adott viszonyok között tökéletesítse és a jövővel fordítsa egybe, s e körülmény megegyezik minden eddigi téves felfogással.

A szövetség egyébként a csángó népről nem ujkeletti: régi hagyományként szállott az át nemzedékről nemzedékre s fejlődött minden külső befolyás nélkül a legutóbbi időig, csak mi nem vettük észre s nem tudtuk kellően méltányolni. Egy letelezést kellett ahhoz, hogy csak ott felfedezze s eme speciális termékeknek a polgári és őr háztartásokkal való alkalmazását kezdeményezze, és egy helyre hozza ahhoz, hogy azokat forgalomba kerüljön s a nagy közönséggel mind szélesebb körben megismeresse és megkedveltesse.

Az eszmé Kucsap Jánoséé volt, és annak gyakorlatias fejlesztését most Csorba Samu fáradozik az eddig elért eredmény az eszmé elterjedését teljesíteni igazolta. A csángó szöttek rövid idő alatt három kiállításra lettek benn-

talva és kitűntetve; nevezetesen a komáromi, váci és léczai kiállításokon. — A budapesti kereskedelmi múzeumban és ennek fölötti osztályában a csángó szöttek állandóan képviselve vannak s azokból egy választási gyűjtemény ujjában a Maros-Vásárhelyi területi székhelyi (ipar)muzeumban vár kiállításra. S a mily arányban kezdene ismertté válni e cikkek, azon arányban fokozódik azoknak forgalma, a hová csak eljutnak, mind-ent hódítanak.

Az eddigi tapasztalatok igazolták egyelőre azt, hogy a csángó nép a szövetség iránt kiváló hajlammal bír, másfelől, hogy a szövetség rendszeres fejlesztés mellett azon a vidéken a létfenntartásához sokat keresett újabb forrásokat a megváltozott életviszonyok köz, e nép boldogulásának s jövője biztosításának eszközeit képezhette.

Hogy rendszeres fejlesztés mellett a szövetség mily eredményeket volna képes felmutatni e nép, arra nézve példát nyújt azon három csángó ifjú, kik a sepi-szentgyörgyi szövetség iskoláján végeztek s kik ma hivattat utazni a szövetség feloldására. — Ezek közül Bálint János még 1890-ben Magyar Enyveden, állami támogatás mellett, 12 ezer forintnyi beruházással szövetségirát leteleített, miután állandóan 18—20 munkásnak ad foglalkoztatást és kegyelet, évenként 18000 méter szövetet állít elő és 9—10 ezer ft évi forgalmat

esimél. Pándósi János Csik-Szeredában és Kiss János Hétfáin egy közegében: Törökben szintén értékes és fejlődő szövötményekkel bírnak.

Az alapfelfogások megvannak arra nézve, hogy a hétfaisai csángók rendszeres iparúknak néppé váljanak. Egy már meglevő iparúknak azt fejlesztés, a mi sokkal könnyebb feladat, mint ha azt most kellene megismerni. Oskahogy ideje volna már a további fejlesztés módjait az is gondoskodni s a helyi érdekeltséghez az iránt rendszeres akciókat megindítani, mert különben a csángó népek ipari képességei soha sem jutnának teljes mértékben érvényre.

Azt az előzeteteket, melyet a fogyasztó közönség a csángó szöttek, mint udjónságot iránt mostanában tanult, fel kell használni addig, míg a szöttek divat-cikkek tárgyát képezik. El kell látni egy pár szorgalmasan csallott nagyobb nyúlós szövötkékkel, hogy a tetszetős mintázata alacsony, ágyterítőket és függönyöket egy széles szövettel. Föl kell szerelni továbbá a házi szövötkékkel gyors vetővel, melynek segítségével csaknem kétszer annyi lehet szövet, mint a mostani két vetővel.

Ily módon a termelést meg lehetne sokszorozni s a mennyiben ez által a cikkek is olcsóbbá válnának, a kereslet merre is jelentékenyen fokozható volna. Másfelől a szövötkével foglalkozhat oda kell művelni, hogy a divat eszéire ne találják

készletlenül, hogy a fogyasztó piacra szám minden időben képesek legyenek dolgozni, azaz, mikor a fogyasztás más fajtájú és más mintájú szövötkék cikkeket lehet irányul.

Alakították e célra Hétfáiban, a hétfaisai közösek kiküldött képviselőiből egy iparfejlesztő egyesület, vagy vegye a nevéhez az ügyet az Emke hétfaisai választmánya, a mely a csángó erdők fejlesztése körül eddig is buzogkodott, s a mely elég népszerűséggel bír arra, hogy ezt az ügyet eredményesen fejlessze.

A kereskedelmi miniszter eddig több darab állami költséggel beszerzett mechanikai szövötkék ottzott ki a széles szövötkék között s ujjában 800 ft államjellegű engedélyezett a sepi-szentgyörgyi szövetség, a széles csallások szövötkékének gyors vetővel való átállítására. Ilyenmőleg szolgál a csángó háziiparok részére is lehetne kiszakítani, ha az érdekeltek kőrt megtekinék az irányban a szükséges lépések.

A szövötkével foglalkozó egyének szakzszerű kiképzését rá lehetne bízni Kiss János török szövmesterre. Építessenek a nevezettek a hétfaisai közösek közönséges terjedelmű helyét, a sepi-szentgyörgyi légybeteivel szembeállítva, azaz a megfelelő munkaszötkékkel. S ha ez így be lesz állítva, kioldjon minden egyes közeg évenként két-két leányt vagy fiút oda tanulni.

TÁRCEZA.

Béke kösökl.

(A „Brassó” eredeti tárczája.)

I.

Az utolsó gruppál megállott. Valamint társadalmi szűrésig elcsopant lábat állt, s utól egy megállt mint a puskaröptetés.

Pedig hát Halassy Imre csak hátra lényka volt, nagyon bátor és eléggé csintalan akadt, hogy meg ne tessen a maga árnyékát. Azt azonban nem állhatta seki sem, hogy egy göröcs szára ég roszoncsa vala, nifile roszoncsán állna bizonyos szélirányra is.

Elég az hozzá, hogy épen tízenharminc estelede ezen a tavaszon, hogy Imre csak örömet szor a papának és mamának, bús kegyelet a familiának; két óra meg annak, hogy kellemes órákat okoz naponta találkoznak Valtó Mihály urakk, a kálifőben igen jóval, derék, becsületlen fia, s épen csak a kedves Imre csak felfogása szerint kiállhatatlan lesznek.

Nem hanem azért aztán egyeznek is ki-készimányon és érvényre jutattal állatválasztást. Épen az előbb is ilyen állományt hajtott végre, s most nagy gyönyörűséggel, kipurit arccalok baktogatta vissza a helyő leges felé, a hol felpárált a mellő tanító úrát lelkes magyaráttal, időben.

Hát hogy is néz az a kiállításban ember folyó a nyomában jár azáltal a sok okos tudós, kiknek a hozzá meg hozzan szentülkölt folyton: „Ede Imre, így meg ugy meg amolyan látsz, látni milyen nagy intatott van a magyar gyarapításban” — és a többi, mint hogy-ha arról lehetne valaki, hogy az sávanyn szaga felteke tinto olyan könnyű lehet a tollal; rosz a panna s igen tele van a kalamár, és az ok az egésznek.

De hiszen most meg is bosszandózik érte Valtó ur.

Erdő az örömetek gondolatát ragyog egy a zeme Imre csaknak, s miután az ágröszoncsa miatt megállt, visszatért meggyőződött arról, hogy senki sem adoz, meg-simogatta, hátra lélek elcsontott hajlat, és megelégedetten onnat a kertjé felé.

Még épen csak az kellene, hogy ezen a szép tavaszi napot ott fölles el az egész életet az esztől mellől, könyök között, mint egy kőnézős iskolák gerék, mellő még a kertben, hol mindig valami újat lehet látni.

Mikor a kertjébe ért, egy kisse gondolkodva eszt. Merre menjen? Az udvar felé, vagy a lépcső szomszéd találhatta a mamát, s akkor feltebe ment minden körévkéző jó lesz hát nem járni arról!

Igen, de ha a kertben maradt, akkor nagyon keze ügyébe esik a tanító urnak.

Bongatóz halkan volt a nagy diplomata, miközben terült forralt, s még ki-

adta, medig lepdőldik, ha csak arra felé am én épen így látnam s nyeltem szőrt Prince a komoly ezira, a mely lassú, ki-mért, pulpa létekel balakt a kert tetején, egyenesen az aljára lépnek, mint egy mentő gondolat.

Megvan! — gondolta a kis hámis — ezt nyafon csapik s ott a kert hátsó felében pompásan előlék a dulán.

A szűk a kálifőben aratók gimnázistika, nemzedéki rakoztatta azt, nem látszott egyik letről a másúra, s nem látszott tudomásul venni a nagy gondolatokat.

Imre csaknak, kedves arcot eszesítőit, és olyan ellenállhatatlán, mint a hogy a mamától sokkott kinyitónál valamit, hivogati kezdte a ezimot:

— Cizek, kiszi cizeim. . . gyere csak jőj ide, ide drág.

A kálifőben ok képi macka most az egyszer ki-mutatatlán tárgy polat végül, erősen megállt, s akkora szemek meresztett, mint egy ostrák értéket egy-krajtörös, melyik egy fénylik, miután aranyból volna.

Nem tudhatni, hogy vajon a beföldendő szorot fogadta, vagy a helyét magaslata, melyen állt, horta-e annyira merre.

A azonban átváltoztathat, hogy az újabb hirtelkét korrelatiónban nem a kertben, hanem a kálifőben tnt, az udvarra ugrott.

Ez természetesen kibotat szorából a kedveskedő urát, ki megfellekő minden fényegőrt vesztőlör, mert ki a kert aljóján

Prinex ó nagyságos urán. Nosza az sem res egy két ugrottam fura, terem a lépcsőnkön, onnan a korszak egyet a korszak nyar-gal, s mikor Imre csak azt hitte, hogy csak már megvan, egy rugazkodással kiugrik a lépcsőházból, onnan pedig egy másik fogással eltűnik a padlra felétt nyílnak.

Oh, az iszonyatos jelenet volt! Anya futas semh; azt aligra maradt egyb vi-gasztalás, mint a szin. De hopt! Hát Valtó ur, hát a tanulás? Aztán a mama?

Prinex bizonyára észrevette, hogy 5 mily ren szart tekt, s azért szedte így rá. Memória is megmégörögtette megény Valtó urát.

Legelőre lesz téná vánsa ment, átem a tanulsón, akkor aztán nem fut el többé a cizek sem.

Hissen hát bizony elég szépen beszél hozzá a tanító ur is, és úgy mint ő a Prince-hez, s mégis ő épen úgy elfutott, mint az a hivány létező macka.

Szemérlődőket szorít semfordult vissza a kertbe, a fenyőgubbas, mint a meg-ből-elett gyermekek szoktak.

Bölcsödők az ágak között, mint egy földik kis madárk.

Valtó ur azt őlt szomorúan, busan, még csak a kicsi bajszját sem simogatta, mint rendszer szokta.

Rettenetesen haragudhatik, még pedig ő miatta, egyenesen érte. Mi szől ehhez a mama, a papa, a kik sokszor desírnek meg

